

Open APC Sweden

**Nationell öppen
databas över
publicerings-
kostnader för
öppet tillgängliga
artiklar**

Open APC Sweden

Nationell öppen databas över publiceringskostnader för öppet tillgängliga artiklar

Publikationen kan kopieras fritt och citeras. Vid citering uppge källan.

Produktion: Kungliga biblioteket. Dnr: 6.6-2016-763

Kontakt: Beate Eellend, beate.eellend@kb.se, Camilla Smith, camilla.smith@kb.se

Kungliga biblioteket, Box 5039, 102 41 Stockholm, Sverige

www.kb.se/openaccess

Bakgrund

Våren 2016 tog Kungliga biblioteket (KB) i ett samarbete mellan OpenAccess.se och SwePub initiativet till en pilotstudie för att undersöka möjligheterna att etablera en öppen nationell databas över kostnader för författaravgifter, s.k. Article Processing Charges (APC). Förelbilderna för denna studie är i huvudsak Total Cost of Ownership Project inom Jisc i Storbritannien¹ och Open APC Initiative inom INTACT-projektet i Tyskland².

I ett öppet publiceringssystem faktureras ofta forskarna själva för att publicera sina artiklar med öppen tillgång. Dessa kostnader finansieras till största del av bidrag från forskningsfinansiärer eller lärosätenas fakultetsmedel. Idag saknas såväl nationellt som internationellt en samlad överblick över de totala kostnaderna för den vetenskapliga publiceringen, där författaravgifter utgör en ökande andel. Behovet av överblick och kontroll, inte minst över APC:er, har uppmärksammats brett och initiativ till att skapa öppna databaser har i huvudsak tagits av Tyskland, Österrike och Storbritannien. Inte bara Sverige utan även andra länder skulle därmed vara betjänta av en svensk öppen databas över APC:er, med möjlighet till internationella jämförelser. Detta är framförallt

¹ <https://www.jisc-collections.ac.uk/News/Releasing-open-data-about-Total-Cost-of-Ownership>

² <http://www.intact-project.org/openapc>

nödvändigt för att säkra ekonomisk transparens i en framväxande marknad för APC:er. En sådan databas skulle också vara till nytta för såväl forskningsfinansiärer som lärosäten och bibliotek, för att kunna följa och utvärdera omvandlingen till ett öppet tillgängligt publiceringssystem. Ju mer kvalitetssäkrad data som tillgängliggörs via lärosätena desto mer kunskap om marknaden för APC:er går det att utvinna.

En nationell kontroll över publiceringsdata skulle också innebära att man i förhandlingar med förlagen inte skulle behöva förlita sig på de data som förlagen själva tillhandahåller. Denna kontroll och kunskap är dessutom av stor vikt för att kunna analysera vilka ekonomiska konsekvenser som utvecklingen av oa-tidskrifter respektive hybrid-tidskrifter kan få i omvandlingen till ett öppet tillgängligt publiceringssystem. Dessutom skulle en nationell standardisering av mät- och insamlingsmetoder för att administrera APC-data underlätta olika typer av analyser.

En överblick över kostnader för öppet tillgänglig publicering av svenska forskare kan således ge en rad önskvärda effekter:

- En samlad och tydlig bild av hur mycket svenska forskare betalar förlagen per artikel för att publicera sin forskning öppet tillgängligt.

- Tillgång till samlad APC-data kan stödja övergången till open access-publicering, i enlighet med Vetenskapsrådets förslag till nationella riktlinjer, samt ge en tydligare bild av vilka ekonomiska konsekvenser övergången kan komma att få för t.ex. lärosäten, bibliotek, forskare och finansierare.
- Tillgången till en samlad APC-datakälla kan förse Bibsam-konsortiets och forskningsbibliotekens förhandlare med APC-data som kan ligga till grund för eventuella offset-modeller, d.v.s. licenser där prismodellen tar i beaktning hur mycket licens-tagaren (organisationen) betalar i APC:er till förlaget.

Workshop

Representanter från Linköpings universitetsbibliotek, Malmö högskolas bibliotek, SLU-biblioteket samt Stockholms universitetsbibliotek deltog i en första workshop i maj 2016. Deltagarna hade inför workshopen tagit fram data om fem artiklar från 2015 från respektive lärosäte, som tillgängliggjorts mot författaravgift. Uppgifter från dessa artiklar registrerades i den nystartade databasen Open APC Sweden på Github³. De uppgifter som skulle registreras var: Institution, Period, Cost, Is Hybrid, Publisher, Journal Full Title, ISSN, ISSN Print, ISSN Electronic samt URL.

³ <https://github.com/Kungbib/openapc-se/wiki/Open-APC-Sweden>

På workshopen deltog även Christoph Broschinski från det tyska Open APC Initiative. Christoph både presenterade deras system och arbetsprocess samt deltog som handledare under det konkreta workshoparbetet. Han gav även rekommendationer för hur en svensk öppen databas skulle kunna etableras och standardiseras. Till skillnad från såväl Tyskland som Storbritannien så har Sverige inget centraliserat system för fördelning av medel till och finansiering av författaravgifter.

Utmaningar

Deltagarnas erfarenheter av att söka fram och registrera data om författaravgifter diskuterades under workshopen. Utifrån dessa erfarenheter kunde ett par huvudsakliga problem och lösningar formuleras.

Problem 1:

I Sverige finns idag ingen självklar instans där fakturorna behandlas. Det finns heller inget konto för författaravgifter i lärosätenas ekonomisystem. För att registrera data om vad svenska forskare betalar för att publicera sina resultat open access behövs i nuläget varje enskild faktura för APC:er, som skickas ut från förlaget, sökas upp manuellt bland lärosätets olika institutioner och fakulteter. Detta är visserligen möjligt i teorin men skulle i praktiken kräva stora arbetsmässiga och ekonomiska resurser.

Lösning 1:

Ett gemensamt konto för författaravgifter i lärosätenas ekonomisystem skulle radikalt underlätta insamlandet, tillgängliggörandet och analyser av författaravgifter nationellt. Ett enhetligt faktureringsförfarande skulle ytterligare underlätta etableringen av en nationell öppen APC-databas.

Problem 2:

Författaravgifter betalas av den forskare som är ”corresponding author” för en artikel. I dagsläget finns ingen möjlighet att registrera sådan metadata i lärosätenas publikationsdatabaser och i förlängningen för SwePub att samla in och tillgängliggöra APC-data för nationella analyser.

Lösning 2:

Möjligheten att kunna registrera metadata om ”corresponding author” i lärosätenas publikationsdatabaser skulle underlätta uttag av data om APC:er i SwePub.

Slutsatser

Sverige saknar idag ett enhetligt system för finansiering och fakturering av författaravgifter. En nationell öppen databas över författaravgifter låter sig i nuläget därför inte enkelt genomföras. Inledande beskrivna behov av transparens, överblick och kontroll över dessa kostnader kvarstår emellertid och ökar i den pågående omvandlingen till ett

öppet tillgängligt publicerings-system⁴. Under workshopen beslutades därför att pilotstudien ska fortsätta och utökas. En viktig del i det fortsatta arbetet består av att informera om gjorda erfarenheter och brett uppmärksamma identifierade behov av lösningar, i form av ett konto för författaravgifter i lärosätenas ekonomisystem samt metadata om ”corresponding author” i publikationsdatabaserna. Parallellt med detta undersöks möjligheterna att få ta del av förlagens uppgifter om APC:er, något som hittills har visat sig vara besvärligt, eftersom dessa kostnader enbart uppges som listpriser och inte som faktisk fakturerad summa. En gemensam ansats från Bibsamkonsortiets styrgrupp⁵ och deltagande lärosäten behövs i förhandlingar med förlagen.

Under hösten 2016 äger ett nytt arrangemang rum inom pilotstudien. En öppen inbjudan om att delta har skickas ut till alla berörda aktörer via <http://kb.se/openaccess>.

⁴ Se även ett uttalande från EuroCRIS om vad som krävs för att heltäckande kunna samla information om APC-data: <http://eurocris.org/blog/modeling-apc-payments-cerif>

⁵ <http://www.kb.se/bibliotek/centrala-avtal>

National Library
of Sweden